

Altíð til reiðar at hjálpa

Tey flestu, sum fáa krabbamein, missa fótfestið, tí tey fara at óttast fyri lívinum. Krabbameinsfelagið veitir sjúkuraktum og avvarðandi góð ráð og mong tilboð í avbjóðandi støðuni. Dagligur leiðari á ráðgevingini er Jansy Gaardlykke. Mest av øllum fegnast sjúk og avvarðandi um, at onkur vil lurta og vegleiðir, tá sjúkan hóttir, sigur hon

Tænastan er ókeypis, og tær, sum ráðgeva hjá felagnum, eru báðar sjúkrarøktarfrøðingar og hava drúgvar royndir á krabbameinsøkinum. Jansy Gaardlykke hevur verið longst á ráðgevingini. Hon hevur terapeutiska útbúgving og byrjaði í 1996.

Frammanundan hevði hon arbeitt sum heimasjúkrarøktarfrøðingur, á Lágargarði, Ríkissjúkrahúsinum, B7 og á onkologiska ambulatoriinum á Landssjúkrahúsinum. Eisini var hon í starvi hjá Kræftens Bekæmpelse í 2011. Jansy hevur hesi árin sæð stóra tørvun á ráðgeving, tá krabbameinssjúkan rakar.

"Av øllum óbodnum gestum í okkara lívi er krabbamein ein hin mest ófrættakendi. Vit hava flest øll upplivað, hvussu krabbamein eirindaleyst ger seg inn á menniskju, so tað bæði rakar tann sjúka og øll rundanum. Tí er gott at kunna lætta um hjá teimum, sum hava ella hava havt krabbamein, hjá familjuni og hjá teimum, sum hava mist," sigur hon.

Øll verða rakt

Tey 20 árin, Jansy hevur starvast hjá felagnum, hevur hon hitt hópin av fólki, sum vóru annaðhvørt sjúk, avvarðandi ella høvdu mist. Ein felagsnevni, tá sjúkan ger um seg, er, at ikki bara tann sjúki verður raktur. Øll familjan kemur í eina trupla støðu, og gerandisdagurin hjá tí sjúka og teimum avvarðandi kann broytast til ruðuleika bæði praktiskt og kensluliga.

"At fáa staðfest krabbamein er ein ógvuslig uppliving, tí krabbamein er eitt sera negativt løtt orð. Hóast krabbamein í dag er ein sjúka, sum mong verða frísk av, verður teppið skrykt undan teimum, sum fáa staðfest sjúkuna, og tankar um liv og deyð fara at gera um seg. Nógv óvissa ger um seg, og spurningarnir eru nógvir," sigur Jansy Gaardlykke.

Ein stórus partur av uppgávuni hjá Krabbameinsfelagnum er at hjálpa og vegleiða fólki, sum hava krabbamein ella eru avvarðandi. Felagið hevur sum mál, at øll skulu kunna fáa hjálp, og tí er hjálpin ókeypis.

"Vit vilja vísa tí sjúka og teimum avvarðandi á glottar og saman fáa hesar glottarnar at víðkast mest møguligt, so vónin, ljósið og lívmótið aftur kunnu spíra," sigur Jansy Gaardlykke.

Jansy Gaardlykke, dagligur leiðari hjá Krabbameinsfelagnum

Nógv tilboð

Trý fólk starvast hjá Krabbameinsfelagnum, eitt skrivstovufólk nakrar tímar um vikuna og tveir ráðgevandi sjúkrarøktarfrøðingar hálva og fulla tíð. Tær báðar vegleiða, hava telefonviðtalur, bjóða tí sjúka persónligar samrøður og tosa við familjuna og onnur avvarðandi.

"Fólk reagera ymiskt, tá tey fáa krabbamein, og tað er í lagi. Umráðandi er, tá fólk koma til okkara, at vit rúma øllum og tora at lurta og vera saman við fólki í teirra máttloysi. Ofta hoyra vit frá fólki, at tað týðningarmesta, tá tey komu til okkara, var, at tey kendu nærveru og umsorgan, og at vit høvdu stundir at lurta," sigur Jansy Gaardlykke.

Krabbameinsfelagið hevur fleiri hjálparbólkar við hvør sínum

formanni ella forkvinnu, har fólk kunnu tosa við onnur, sum eru ella hava verið í somu støðu. Um 50 sjálvboðin eru knýtt at felagnum, flestu teirra at bólkunum, sum skipa fyri tiltøkum og veita ymisk tilboð. Sjálvbodna arbeidsmegin er ein avgjörd fortreyt fyri, at Krabbameinsfelagið røkkur víða við sínum tænastum.

Aftrat hesum bólkunum hevur felagið samrøðubólkar fyri fólk, sum eru sjúk, fyri makar hjá sjúkum og fyri fólk, sum hava mist makan av krabbameini.

"Vit skipa eisini fyri fimleiki og hava listterapi. Tvey skeið eru um árið í listterapi, eitt um várið og eitt um heystið. Har fáa fólk útrykt seg um støðuna, tey eru komin í. Vit hava eisini hugnaløtur og skipa fyri fyrilestrum, og sosialráðgevi

er knýttur at felagnum, sum ráðgevur um, hvørji rættindi fólk hava," vísir Jansy á.

Forlongdur armur

Fremsta málið hjá Krabbameinsfelagnum er, at ongin skal fáa krabbamein, og at krabbameinsgátan verður loyst. Tí stuðlar felagið eisini gransking innan krabbamein. Hóast talan er um sjúku, sum loypur stóran ótta á fólk, vísa hagtøl, at meira enn helmingurin av teimum, sum fáa staðfest krabbamein, gerast frísk. Men sjúkugongdin kann vera drúgv, og viðgerðin kann geva fólki mein, so tey hava tørv á endurmenning.

"Umráðandi er fyri tey sjúku, at hvørja ferð tey koma í samband við sjúkrahúsverkið, almannaverkið

og okkum, kenna tey, at onkur tekur sær av teimum. Sjúkrahúsverkið og almannaverkið gera eitt stórt og gott arbeiði, men har tey sleppa, taka vit við. Vit eru at meta sum forlongdi armurin hjá almennum skipanini, tí vit hava tilboð, sum tað almenna ikki hevur. Ein tørvur, vit hava staðfest, er tørvurin á endurmenning. Har kann avgjört gerast meira. Eisini er tørvur á at seta eitt hospice á stovn, so umstøðurnar hjá teimum doyggjandi gerast betri," sigur Jansy Gaardlykke.

Flest kvinnur ringja

Heili 80 prosent av teimum, sum venda sær til Krabbameinsfelagið, eru kvinnur. Í felagnum hevur verið nógv umrøtt, hví menninir ikki á sama hátt brúka tænasturnar